

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל חברה ונוער

כבכול שנה, אחד משיאי יום העצמאות של מדינת ישראל הינו חידון התנ"ך העולמי לנוער. החיבור הייחודי בין יום העצמאות לבין חידון התנ"ך, הינו יסודי וטבעי, בסיסו ההכרה העמוקה שאחד התנאים לנצחיותה ועצמאותה של מדינת ישראל הינו באחיותנו האיתנה בסוד ספר הספרים – התנ"ך, כפי שמתבטא בפסקה הראשונה של מגילת העצמאות.

יום העצמאות מבטא את האירוע המשמעותי ביותר שהעם היהודי חולל לעצמו לאחר 2000 שנות גלות, ההגשמה הגדולה של חירות עמנו בארץ ישראל והקמת מדינת ישראל היא מדינת היהודים.

שורש החיבור לארץ ישראל וכינונה של מדינת ישראל נובע מהרעיון המרכזי של התנ"ך. המסע אל סוד התנ"ך הינו מסע כפול, מצד אחד אל גילוי תורת האדם, ויכולתו לבחור ולחרוג מטבעו החייתי של "אדם לאדם זאב", לייצור מוסרי-חברתי בעל זהות, שצלם האל מתגלה בו בחירותו ובהופעתו בעולם. ומצד שני, אל "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל הארץ אשר אראך" – אל הציווי להקים חברת מופת שתשמש כאור לגויים בארץ ישראל. הבשורה האוניברסלית של התנ"ך לא באה לעמעם את שונות הלאומים, אלא לדרוש מהלאום הישראלי להיות מופת ואור בעולם.

לאורך כל הדורות מתקיים מתח מתמיד בין הרוח האוניברסלית המבקשת לאפיין את כל בני האדם כיחידה בעלת זהות אחת, דוגמת רעיון מגדל בבל, בה רוח אנושית אימפריאליסטית אחת שולטת בעולם, לבין תפיסת התנ"ך המבקשת הופעת זהות אנושית עמוקה שבה יש מקום לעמים שונים, לאומים שונים, שלהם מאפייני פוטנציאל של נצח וגדולה משלהם.

המהלך אל הקמת אומה "והיו לי לעם", שתהיה מופת ואור לגויים, אינו פשוט כל עיקר, המהלך התנ"כי מוביל את עמנו לארץ יעודה בה עליו לשמש מופת לחיים מדיניים מעין אלו. התנ"ך יוצק את הדרך להעצמת מכלול הכוחות הנדרשים ביחיד, במשפחה, בשבט/קהילה ובאומה בהופעתה המדינית להיות 'גוי גדול', וזאת על מנת ש"נברכו בך כל משפחות האדמה".

הערך של לומדי תנ"ך, צעירים וצעירות, המבקשים להתמודד בחידון התנ"ך העולמי, חשיבותו בכך שאתם מהווים נבחרת המזכירה לכלל האומה ביום העצמאות ובחודשים המקדימים אליו את העיקרון של המאמץ המתמיד לזכור "מאין באנו ולאן אנו הולכים" ולשם מה אנו פה בארץ ישראל.

לימדו ברצינות, חברו את כלל הסובבים אתכם לרוח הנצחית הבונה את האומה הישראלית והמוסר הכלל אנושי.

בהצלחה

ארז אשל

מנהל מינהל חברה ונוער

החידון המחוזי תשע"ג תקנון החידון וסדריו

שלבי החידון

- א. מבחן מיון בכתב.
- ב. חידון פומבי.

א. מבחן המיון בכתב

1. המבחן יתקיים במועד שייקבע, לפני החידון הפומבי.
2. במבחן מוקדם זה ניתן לצבור עד 50 נקודות. הנקודות שיצטברו בשלב זה ייזקפו לזכותם של הנבחנים בשלב הבא.
3. משתתפים במבחן חתני וכלות התנ"ך של בתי הספר, וסגניהם.

ב. החידון הפומבי

1. בחידון זה שלושה שלבים.
2. משתתפים בו 16-18 הנבחנים שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר במבחן המיון.
3. הנקודות שצברו הנבחנים במבחן המיון ייזקפו לזכותם בשלב זה.
4. שלב א: בשלב זה יוצגו סרטונים. לאחר כל סרטון יוצגו שאלות ל-3-4 מתמודדים. לכל מתמודד/ת תוצג שאלה אחת, בת שני חלקים. תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את המתמודד/ת ב-8 נקודות. תשובה מלאה על שני החלקים תזכה אותם ב-16 נקודות. עם סיום מחזור השאלות הזה, ירדו כל המתמודדים מן הבמה.
5. שלב ב: משחק מחשב. בשלב זה ישתתפו 7-8 מתמודדים – אלה שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר. לפני המתמודדים יוצג משחק מחשב ובו 12 משבצות לבחירה. כל משבצת מסמלת נושא מסוים, שייחשף רק לאחר שהמשבצת נבחרה.
6. המתמודדים יבחרו באקראי משבצת, וישיבו על 4 שאלות במשך 60 שניות. כל תשובה נכונה תזכה ב-5 נקודות. תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו ב-20 נקודות.
7. בתום שלב זה ירדו המתמודדים מן הבמה. לשלב הבא יעלו 4-5 מתמודדים – אלה שזכו בניקוד הגבוה ביותר.
8. שלב ג: שלב השאלה הזהה. בשלב זה יישאלו המתמודדים 7 שאלות זהות בכתב. כל מתמודד יקבל טוש ולוח מחיק.
9. המנחה יקריא את השאלה בקול. המתמודדים יכתבו את תשובתם על הלוח המחיק, ויציגו אותה לפני השופטים. למתמודדים יהיו 60 שניות לכל היותר להשיב על השאלה. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. תשובות נכונות על כל שבע השאלות יזכו ב-14 נקודות.
10. שלושת המתמודדים שיזכו בניקוד הגבוה ביותר, יעלו לשלב הארצי.

11. אם יותר משלושה מתמודדים ישיגו ניקוד זהה, יציג המנחה שאלות בעל פה למתמודדים, עד שתושג הכרעה.

סדר הצגת השאלות לנבחנים

1. הנבחנים יישבו על הבמה לפי סדר ה-א"ב של שמות משפחותיהם. על השולחן, ליד כל נבחן, יוצב שלט עם שמו (שם פרטי ואחריו שם משפחה) ושם בית הספר שהוא לומד בו.
2. סדר הצגת השאלות לנבחנים יהיה לפי סדר ישיבתם.
3. כל נבחן יקבל את שאלתו בכתב לפני הצגתה בפומבי בקול, ויענה מיד עם הצגתה. השאלות יימסרו לנבחנים על ידי מזכירות החידון.
4. ענה הנבחן תשובה מלאה על שאלתו, יכריז יושב ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו.
5. ענה הנבחן תשובה חלקית, ייועץ היושב ראש בחבריו השופטים ויכריז את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו.
6. לא ענה הנבחן על השאלה, יכריז היושב ראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם הנבחן.

חבר השופטים

1. חבר השופטים מורכב מהיושב ראש, ולצדו שני שופטים או ארבעה שופטים.
2. היושב ראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז את מספר הנקודות שכל נבחן זכה בהן. היושב ראש מפקח על רישום הניקוד ועל סיכומו.
3. היושב ראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
4. בעת הצורך, אם הנבחן לא השיב תשובה מלאה, יקרא היושב ראש את התשובה המלאה. הוא רשאי לכבד בקריאת חלק מהתשובות את חבריו השופטים ואת המנחה.
5. היושב ראש יורה למנחה להכריז בסוף החידון את שמות חתן/כלת המחוז והסגנים.
6. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד (בין שלב לשלב).
7. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.
8. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער, תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. מנהל את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. מזמין את המשתתפים ואת חבר השופטים לבמה.
3. מזמין את המברכים ודואג לסדר ההופעות האמנותיות.
4. קורא את השאלות.
5. מכריז את שמו של כל נבחן לפני שמוצגת לו השאלה.
6. מכריז את שמות העולים משלב לשלב על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.

7. מכריז את שמות החתן/הכלה והסגנים על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.

זוכים, תעודות ופרסים

1. בתום החידון יוזמנו כל המשתתפים לשבת במקומותיהם על הבמה, ויוענקו להם תעודות השתתפות בחידון וספר תנ"ך.
2. שלושת הנבחנים בעלי הניקוד הגבוה ביותר יוכתרו כחתן/כלת התנ"ך המחוזי/ת וסגניו/ה. סדר ההכתרה יהיה מן הסגן השני לסגן הראשון, וממנו לחתן/לכלה. במקרה של ניקוד זהה יוכרז על יותר מחתן או כלה אחד או אחת.
3. לחידון הארצי יעלה החתן של החידון הממלכתי והחתן של החידון הממלכתי-דתי. במקרה של ניקוד זהה למקום הראשון, יישאלו שני הנבחנים שאלות נוספות, עד להכרעה ביניהם.
4. לכל אחד מהזוכים תוענק התעודה המתאימה ופרסים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך לנוער, תשע"ג

"איש אשר רות בו" (במדבר כז, 18)

החידון המחוזי בכתב לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

מרכז החידון
שלמה ונטורה

מחבר השאלות
אביעד שלמה מוריה

הוועדה הארצית
מרים בלומנטל, תמר סלהוב, רחל בורובסקי, אסתר גרוסברג,
דוד מישקין, אלחנן בלוך

© כל הזכויות שמורות

חידון מחוזי בכתב לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

השם: _____
כיתה: _____
שם בית הספר: _____
זמן הבחינה: 45 דקות
ניקוד: _____

חומר הלימוד לחידון:

בראשית: פרקים יב-נ
שמות: פרקים א-כד, לא-לד
ויקרא: פרקים יט, כג, כד, כה
במדבר: פרקים יז, כ-כה, כז, לב
דברים: פרקים כ-כז, כט-לד
יהושע: פרקים א-יא, יד, כב-כד
שופטים: כל הספר
רות: כל הספר
שמואל א: כל הספר
שמואל ב: כל הספר
מלכים א: כל הספר
מלכים ב: כל הספר
ישעיה: פרקים א-יב, כה-לה, ס-סו
ירמיה: פרקים א-ב, יא-כג, ל-לג
יונה: כל הספר

בהצלחה!

בחידון 25 שאלות

בכל שאלה הקיפו את התשובה הנכונה ביותר בין ארבע התשובות האפשריות.

1. "הבהלה לזהב" הוא כינוי מהמאה ה-19 להגירה קדחתנית של מחפשי זהב לארצות שבהן מחצבים של זהב.
- גם המלך שלמה דאג לייבא ולקבל זהב מארצות רבות. מאיזה מהמקומות הבאים לא קיבל שלמה זהב?
- מצרים
 - אופיר
 - תרשיש
 - שבא
2. בימי קדם תחום הרפואה לא היה מהמתקדמים, והרבה מחלות היו מובילות למוות. על מי מהבאים מסופר כי מת לאחר שחש בראשו?
- בנם הראשון של דוד ובת שבע
 - בן האישה השונמית
 - אביה בן ירבעם
 - בן האישה מצרפת
3. הנביא ישעיהו זועק "הוי" ומקונן על תופעות שליליות בקרב העם. אחת מהן היא התביעה להוכחת דבר ה' על ידי קיום דבריו: "יְמַהֵר יְחִישָׁהוּ מַעֲשָׂהוּ לְמַעַן נִרְאֶה". איך מכנה הנביא את האומרים זאת?
- משכי העון בחבלי השוא
 - האומרים לטוב-רע ולרע-טוב
 - חכמים בעיניהם
 - בנים סוררים
4. "כִּי יִגְנֹב אִישׁ שׁוֹר או שָׁה וְטָבְחוּ או מְכָרוּ חֲמֹשֶׁה בְּקֶרֶת יְשׁוּלִים תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֵאן תַּחַת הַשָּׂה". איזה שופט פסק על פי דין זה במקרה שהובא בפניו?
- שלמה
 - שמואל
 - דוד
 - אחאב

5. יוסף מפרש את חלומו של המלך פרעה ואומר שרעב עתיד לבוא על ארץ מצרים למשך שבע שנים. איזה נביא, בסיפור אחר, ניבא רעב שיימשך שבע שנים?

- א. גד
- ב. אליהו
- ג. אלישע
- ד. ישעיהו

6. במלחמה, חלוקה ל"ראשים" הייתה טקטיקה מוכרת שמטרתה להקיף את האויב ולהילחם בו בכמה חזיתות. מיהו המנהיג שחילק את מחנהו ל"ארבעה ראשים"?

- א. גדעון
- ב. אבימלך
- ג. שאול
- ד. המשחית ממחנה פלשתים

7. החרמת עיר כבושה לה' הייתה מחווה שמטרתה להכיר בסיועו במלחמה ולהודות לו על כך. איזו עיר הוחרמה על פי נדר שנדרו ישראל?

- א. יריחו
- ב. צפת
- ג. יעזר
- ד. ערד

8. מלאך ה' שנגלה לגדעון, בא וישב תחת האלה. למי עוד נגלה מלאך ה' תחת עץ?

- א. הגר
- ב. אליהו
- ג. אשת מנוח
- ד. איש האלוהים מיהודה

9. מה ראה מיכה שעצר בעדו מלרדוף אחר בני דן על אף הגזילה?

- א. שהם מרי נפש
- ב. שהם חזקים ממנו
- ג. שהנער הלך עמם מרצון
- ד. שיש אתם נשים וטף

10. על התקופה שבמהלכה הציקו מדין לישראל נאמר: "וַתַּעַז יַד מִדִּין עַל יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי מִדִּין עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמְּנַהְרֹת אֲשֶׁר בְּהָרִים וְאֶת הַמְּעָרוֹת וְאֶת הַמְּצָדוֹת".

באיזו תקופה מתואר מצב דומה, של הסתתרות במערות מפני אויב?

א. בתקופת שמואל ושאול, מול האיום הפלשתי

ב. בתקופת חזאל ובנו, מול האיום הארמי

ג. בתקופת חזקיה, מול האיום האשורי

ד. לאחר החורבן, בשל הפחד מהבבלים

11. יעקב נקרא ישראל "כִּי שָׁרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעַם אֲנָשִׁים וַתּוֹכַל". מי עוד מתואר כמצליח בשני

מישורים אלו: "גַּם עִם ה' וְגַם עִם אֲנָשִׁים"?

א. יוסף

ב. שמואל

ג. שאול

ד. דוד

12. לאחר איזו מכה הסכים פרעה לשלח את העם בתנאי שהצאן והבקר יישארו?

א. ערוב

ב. ברד

ג. ארבה

ד. חושך

13. באיזה שבט כיהן פִּגְעִיאֵל בֶּן-עֶכְרָן כנשיא?

א. אשר

ב. נפתלי

ג. דן

ד. בנימין

14. כאשר גדעון חוזר עם זבח וצלמנע, הוא מבקש מנער לכתוב לו את שמות שרי העיר סוכות. על

איזו ממלכה מנבא הנביא שצבאה יתמעט כל כך ש"נַעַר יִכְתְּבֵם"?

א. יהודה

ב. ישראל

ג. ארם

ד. אשור

15. על מי אומר הנביא ירמיהו בשם ה': "פְּתַבּוּ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי גָבֵר לֹא יִצְלַח בְּיָמָיו"?

- א. שלם בן יאשיהו
- ב. יהויקים בן יאשיהו
- ג. כְּנָיָהוּ בן יהויקים
- ד. צדקיהו בן יאשיהו

16. בביטוי "אִישׁ תַּחַת גֶּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ" מסמלת התאנה עושר ושלווה. באיזה מהסיפורים הבאים

לא נעשה שימוש במרכיב מעץ התאנה?

- א. בסיפור חטא אדם וחווה
- ב. בסיפור חטא המרגלים
- ג. בסיפור חוֹלֵי חֲזַקְיָהוּ
- ד. בסיפור מי מרה

17. ישנם דימויים רבים ומגוונים שנועדו לתאר קרבות גדולים. מי משתמש בדימוי של טל הנופל על

האדמה כדי לתאר קרב?

- א. דבורה
- ב. ירמיהו
- ג. ישעיהו
- ד. חושי

18. איזה עם הכו כדרלעומר והמלכים אשר אָתוּ בְּשָׁנָה קָרְיָתִים?

- א. רפאים
- ב. חורי
- ג. זוזים
- ד. האימים

19. כיצד מוחזר בית מבתי החצרים לאדם שמכר אותו?

- א. ייגאל בכסף
- ב. יצא ביובל
- ג. ייגאל בשנה הראשונה בלבד
- ד. תשובה א' או תשובה ב'

20. כמה אנשים נשלחו לכתוב את גבולות הנחלות כדי לחלק נחלה לשבעת השבטים "אֲשֶׁר לֹא-תִלְקוּ

אֶת-נַחֲלָתָם"?

א. אחד לשבט ועשרה לאלף

ב. עשר למאה ומאה לאלף ואלף לרבבה

ג. שלושה לשבט

ד. עשרה לשבט

21-25. מי המלך? כתבו את השם המתאים:

21. אמו הייתה יְדִידָה בַת-עֲדָיָה מִבְּצֻקָת: _____

22. נתן אלף כיכר כסף למלך נכרי: _____

23. בנה את פנואל: _____

24. מיוחס "לְבֵית יִשָּׁשְׁכָר": _____

25. סירב לקבל אות מאת ה': _____

החידון המחוזי לבתי הספר הממ"ד - תשע"ג

שאלה	תשובה	פסוק	מקור
1	א - מצרים	<u>שבא</u> - ומלכת שָבָא שְמַעַת אֶת שְמֵע שְלֹמֹה [...] וּתְבֹא יְרוּשָלַיִם [...] גְמֵלִים נְשָאִים בְשָמַיִם וְזָהָב [...] : <u>אופיר</u> - וגם אני חירם אשר נשא זהב מאופיר [...] : <u>תרשיש</u> - [...] תבוא אני תרשיש נשאת זהב [...] :	מלכים א י, א-ב; יא; כב
2	ב - בן האישה השונמית	וַיֹּאמֶר אֶל אֲבִיו רֹאשִׁי רֹאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל הַנַּעַר שְׂאֵהוּ אֶל אִמּוֹ:	מלכים ב ד, יט
3	א - משכי העון בחבלי השוא	הוֹי מִשְׁכֵי הָעוֹן בְּחַבְלֵי הַשּׁוֹא וְכַעֲבוֹת הַעֲגֹלָה חֲטָאָה: הַאֲמָרִים יִמְהַר יְחִישָׁה מַעֲשָׂהוּ לְמַעַן נִרְאָה וְתִקְרַב וְתִבֹאָה עֲצַת קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְיִדְעָה:	ישעיהו ה, יח-יט
4	ג - דוד	וְאֵת הַכֹּהֵנִי וְשָׁלֵם אֲרַבְעֵתַיִם [...]:	שמואל ב יב, ו
5	ג - אלישע	וְאֵלִישַׁע דָּבַר אֶל הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הִחִיָּה אֶת בְּנֵהּ לֵאמֹר קוּמִי וּלְכִי [...] כִּי קָרָא ה' לָרַעַב וְגַם בָּא אֶל הָאָרֶץ שִׁבְעַת שָׁנִים:	מלכים ב ח, א
6	ב - אבימלך	וַיִּקָּם אֲבִימֶלֶךְ וְכָל הָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ לִילָה וַיִּאָּרְבוּ עָלָיו שָׁכָם אֲרַבְעָה רָאשִׁים:	שופטים ט, לד
7	ד - ערד	וַיֵּדֶר יִשְׂרָאֵל נָדָר לֵה' וַיֹּאמֶר אִם נָתַן תִּתֵּן אֶת הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְהִחַרְמֹתִי אֶת עַרְיָהֶם:	במדבר כא, ב
8	ב - אליהו	וַיִּשְׁכַּב וַיִּישָׁן תַּחַת רִתְּם אֶחָד וְהִנֵּה זֶה מְלֹאךְ נֹגַע בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם אֲכֹל:	מלכים א יט, ה
9	ב - שהם חזקים ממנו	וַיֵּלְכוּ בְנֵי דָן לְדַרְכָם וַיֵּרָא מִיכָה כִּי חֲזָקִים הֵמָּה מִמֶּנּוּ וַיִּפֶן וַיֵּשֶׁב אֶל בֵּיתוֹ:	שופטים יח, כו
10	א - בתקופת שמואל ושאל, מול האיום הפלשתי	וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי צָר לוֹ כִּי נִגַּשׁ הָעָם וַיִּתְחַבְּאוּ הָעָם בְּמַעְרוֹת וּבְחַוִּים וּבְסַלְעִים וּבְצֻרִים וּבְבָרוֹת:	שמואל א יג, ו
11	ב - שמואל	וְהַנַּעַר שְׂמוּאֵל הֵלֵךְ וְגִדְלָה וְטוֹב גַּם עִמּוֹ ה' וְגַם עִם אֲנָשִׁים:	שמואל א ב, כו
12	ד - חושך	[...] וַיְהִי חֹשֶׁךְ אֶפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים [...] וַיִּקְרָא פְרָעֹה אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָכֵן עֲבָדוּ אֶת ה' רַק צֹאנְכֶם וּבְקָרְכֶם יֵצֵא [...]:	שמות י, כב-כד
13	א - אשר	וְעַל צָבָא מִטָּה בְנֵי אֲשֶׁר פָּגְעִיאל בֶּן-עֶכְרָן:	במדבר י, כו

14	ד - אשור	וּשְׂאָר עֵץ יַעֲרוּ מִסֶּפֶר יְהוּי וְנַעַר יִכְתְּבֵם:	ישעיהו י, יט
15	ג - כְּנִיָּהוּ בֶן יְהוֹיָקִים	כֹּה אָמַר ה' כְּתַבּוּ אֶת הַאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי גֹבֵר לֹא יִצְלַח בְּיָמָיו כִּי לֹא יִצְלַח מִזְרְעוֹ אִישׁ יֹשֵׁב עַל כֶּסֶף דָּוָד וּמִשָּׁל עוֹד בִּיהוּדָה:	ירמיהו כב, ל
16	ד - בסיפור מי מרה	<u>חטא אדם וחווה</u> – [...] וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תְּאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֵרֹת: <u>חטא המרגלים</u> - וַיָּבֹאוּ עַד נַחַל אֲשַׁכּוֹל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאֲשַׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשְׂאֶהוּ בְּמוֹט בְּשָׂנִים וּמִן הַרְמֹנִים וּמִן הַתְּאֵנִים: <u>חולי חזקיהו</u> - וַיֹּאמֶר יִשְׁעִיָּהוּ קַחוּ דְבַלֵּת תְּאֵנִים וַיִּקְחוּ וַיִּשִׂימוּ עַל הַשְּׁחִין וַיָּחִי:	בראשית ג, ז במדבר יג, כג מלכים ב כ, ז
17	ד - חושי	וּבָאנוּ אֵלָיו בֹּאחַת (בַּאֲחַד) הַמְּקוֹמֹת אֲשֶׁר נִמְצָא שָׁם וְנָחֲנוּ עָלָיו כַּאֲשֶׁר יָפַל הַטַּל עַל הָאֲדָמָה וְלֹא נֹתֵר בּוֹ וּבְכָל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ גַּם אֶחָד:	שמואל ב יז, יב
18	ד - האימים	וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בָּא כְּדָרְלֵעֵמֶר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּכּוּ אֶת רַפָּאִים בְּעֶשְׂתֵּרֶת קֶרְנִים וְאֶת הַזּוֹזִים בָּהֶם וְאֶת הָאִימִים בְּשׁוֹהַ קֶרְיָתִים:	בראשית יד, ה
19	ד – תשובה א' או תשובה ב'	וּבְתֵי הַחֲצִירִים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם חֲמָה סָבִיב עַל שְׂדֵה הָאָרֶץ יִחְשַׁב גְּאֻלָּה תִּהְיֶה לוֹ וּבִיבֵל יֵצֵא:	ויקרא כה, לא
20	ג - שלושה לשבט	הָבוּ לָכֶם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים לְשִׁבְטְךָ וְאֲשַׁלַּחֲמֵם וַיִּקְמוּ וַיִּתְּהַלְכוּ בְּאָרֶץ וַיִּכְתְּבוּ אוֹתָהּ לְפִי נַחֲלָתָם וַיָּבֹאוּ אֵלַי:	יהושע יח, ד
21	יאשיהו	בֶּן שְׁמֹנֶה שָׁנָה יֵאשְׁיָהוּ בְּמִלְכוֹ וּשְׁלֹשִׁים וְאַחַת שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ יְדִידָה בַת-עַדְיָה מִבְּצֻקָת:	מלכים ב כב, א
22	מנחם בן גדי	בָּא פּוֹל מֶלֶךְ אֲשׁוּר עַל הָאָרֶץ וַיִּתֵּן מִנְחָם לְפּוֹל אֶלְף כֶּסֶף לְהִיּוֹת יָדָיו אִתּוֹ לְהַחְזִיק הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ:	מלכים ב טו, יט
23	ירבעם	וַיִּבֶן יִרְבְּעָם אֶת שְׁכֵם בְּהַר אֶפְרַיִם וַיֵּשֶׁב בָּהּ וַיֵּצֵא מִשָּׁם וַיִּבֶן אֶת פְּנוּאֵל:	מלכים א יב, כה
24	בעשא בן אחיה	וַיִּקְשֶׁר עָלָיו בְּעֵשָׂא בֶן-אַחִיָּה לְבֵית יִשְׁשָׁכָר [...]:	מלכים א טו, כז
25	אחז	וַיֹּאמֶר אַחְז לֹא אֲשַׁאֵל וְלֹא אֲנֹסָה אֶת ה':	ישעיהו ז, יב

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

השלב הראשון

מנהיגות מאז ועד היום

שאלות בעקבות סרטונים

בחלק זה יוקרנו סרטונים העוסקים במנהיגות.

לאחר כל סרטון יוצגו לשלושה מתמודדים שאלות הקשורות בנושא הסרטון.

בכל שאלה שני חלקים.

תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את הנבחן/ת ב-8 נקודות.

תשובות נכונות על שני החלקים יזכו את הנבחן/ת ב-16 נקודות.

סרטון ראשון: שאול

שאלה 1:

כאשר שמואל מושח את שאול לנגיד, הוא מנבא לו על כמה אותות שייקרו בדרכו. אחת המטרות המרכזיות של אותות אלו היא לחזק בשאול את ההכרה בכך שנמשח למלך ושזהו ייעודו.

באחד האותות פוגש שאול שלושה אנשים בדרכם לבית אל.

- א. מה עשו האנשים כשפגשו את שאול?
- ב. היכן התרחש מפגש זה?

תשובה:

- א. שאלו לשלומם ונתנו לו שְׁתֵּי לֶחֶם (גם חצי מהתשובה יתקבל)
- ב. באלון תבור

”וְחִלַּפְתָּ מִשָּׁם וְהִלָּאָה וּבָאתְךָ עַד אֶלֹן תְּבוֹר וּמִצְאוּךָ שָׁם שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים עֲלִים אֶל הָאֱלוּקִים בַּיַּת אֵל אֶחָד נִשָּׂא שְׁלֹשָׁה גְדִיִּים וְאֶחָד נִשָּׂא שְׁלֹשֶׁת כִּפָּרוֹת לֶחֶם וְאֶחָד נִשָּׂא נֶבֶל יַיִן: וְשָׂאוּ לְךָ לְשִׁלּוֹם וְנָתַנוּ לְךָ שְׁתֵּי לֶחֶם וְלִקְחָתְךָ מִיָּדָם:”
(שמואל א' י, ג-ד)

סרטון ראשון: שאול

שאלה 2:

לאחר שאיבד את המלכות נחה על שאול רוח רעה, המבטאת את מאיסת ה' בו ואת בחירת ה' ברעהו הטוב ממנו, דוד.

- א. עבדי שאול הציעו להביא אליו את דוד שינגן לפניו. איזה תפקיד נוסף נתן לו שאול בהזדמנות זו?
- ב. כאשר ישי אבי דוד שלח את דוד אל שאול, הוא שלח עמו מנחה למלך. מה כללה המנחה?

תשובה:

- א. נושא כלים
- ב. חמור לחם, נאד יין וגדי עזים (פרט אחד מהרשימה ייחשב תשובה מלאה)

"וְרוּחַ ה' סָרָה מֵעַם שָׁאוּל וּבָעֲתֵתוֹ רוּחַ רָעָה מֵאֵת ה' : וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי שָׁאוּל אֵלָיו הֲנִהּ נָא רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה מִבְּעַתְּךָ : יֹאמֶר נָא אֲדַנְנוּ עֲבָדֶיךָ לְפָנֶיךָ יִבְקֹשׁוּ אִישׁ יָדַע מִנְּגֹן בַּכִּנּוֹר וְהָיָה בְּהִיּוֹת עֲלֶיךָ רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה וְנִגַּן בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ : וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל עֲבָדָיו רְאוּ נָא לִי אִישׁ מִיֵּטִיב לְנַגֵּן וְהִבִּיאֹתֶם אֵלָי : וַיַּעַן אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הֲנִהּ רְאִיתִי בֶן לְיִשִׁי בֵּית הַלְּחָמִי יָדַע נַגֵּן וְגִבּוֹר חֵיל וְאִישׁ מִלְחָמָה וְנָבוֹן דָּבָר וְאִישׁ תֹּאֵר וְהִ' עִמּוֹ : וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מִלְּאָכִים אֶל יִשִׁי וַיֹּאמֶר שְׁלַח אֵלַי אֶת דָּוִד בְּנֶךְ אֲשֶׁר בְּצֹאן : וַיִּקַּח יִשִׁי חֲמֹר לֶחֶם וְנָאֵד יֵין וְגָדֵי עֲזִים אֶחָד וַיִּשְׁלַח בְּיַד דָּוִד בְּנוֹ אֶל שָׁאוּל : וַיָּבֵא דָוִד אֶל שָׁאוּל וַיַּעֲמֵד לְפָנָיו וַיִּאָּהֲבֵהוּ מְאֹד וַיְהִי לוֹ נֶשֶׂא כְלִים : וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶל יִשִׁי לֵאמֹר יַעֲמֵד נָא דָוִד לְפָנַי כִּי מִצָּא חֵן בְּעֵינָי : וְהָיָה בְּהִיּוֹת רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה וְלָקַח דָּוִד אֶת הַכִּנּוֹר וְנִגַּן בְּיָדוֹ וְרוּחַ לְשָׁאוּל וְטוֹב לוֹ וְסָרָה מֵעָלָיו רוּחַ הָרָעָה : " (שמואל א טז, יד-כג)

סרטון ראשון: שאול

שאלה 3:

חיייו של שאול מסתיימים בטרגדיה. במהלך מלחמה קשה נגד פלשתים בגלבע, שאול רואה כי כלתה עליו הרעה ומחליט לשלוח יד בנפשו ובלבד שלא ייפול להתעללותם האכזרית של הפלשתים.

- א. לאחר הקרב, יוצאים הפלשתים לשדה ומוציאים את גופתו של שאול. מה עשו בה הפלשתים כדי להתהדר בניצחונם?
- ב. אנשי יבש גלעד באו בלילה כדי לגאול את גופת שאול מן הביזיון. היכן הם קברו את עצמותיו?

תשובה:

- א. שלחו (את ראשו) בכל ארץ פלשתים/ תקעו אותה על החומה (אחת האפשרויות תתקבל כתשובה מלאה)
- ב. תחת האשל ביבש (תתקבל גם התשובה: "תחת האלה")

”וַיְהִי מִמָּחָרָת וַיָּבֹאוּ פְּלִשְׁתִּים לְפִשֵּׁט אֶת הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת שְׂאוֹל וְאֶת שְׁלֶשֶׁת בָּנָיו נִפְּלִים בְּהַר גִּלְבָּעַ: וַיִּכְרְתוּ אֶת רֵאשׁוֹ וַיִּפְּשְׁטוּ אֶת כְּלָיו וַיִּשְׁלְחוּ בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים סָבִיב לְבִשָׁר בֵּית עֲצֵבִיהֶם וְאֶת הָעַם: וַיִּשְׁיִמוּ אֶת כְּלָיו בֵּית עֲשָׁתְרוֹת וְאֶת גְּוִיתוֹ תָּקְעוּ בְּחֹמַת בֵּית שָׁן: וַיִּשְׁמְעוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶשׂ גִּלְבָּעַ אֶת אֲשֶׁר עָשׂוּ פְּלִשְׁתִּים לְשְׂאוֹל: וַיִּקְוֹמוּ כָּל אִישׁ חֵיַל וַיִּלְכְּוּ כָּל הַלַּיְלָה וַיִּקְחוּ אֶת גְּוִית שְׂאוֹל וְאֶת גְּוִית בָּנָיו מִחֹמַת בֵּית שָׁן וַיָּבֹאוּ יְבֹשָׁה וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם שָׁם: וַיִּקְחוּ אֶת עֲצָמֹתֵיהֶם וַיִּקְבְּרוּ תַּחַת הָאֶשֶׁל בְּיָבֵשׁה וַיִּצְמְוּ שְׁבַעַת יָמִים:” (שמואל א לא, ח-ג)

סרטון שני: בנות צלפחד

שאלה 1:

בימי קדם, אדם שנפטר ללא בנים זכרים איבד את המשכיות שמו ונחלתו עברה לאָחיו. בנות צלפחד ביקשו לשמר את שמו של אביהם על נחלתו גם לאחר מותו.

- א. בנות צלפחד חששו שמשה יקשר את מותו של אביהן לחטא כלשהו. באיזה חטא מדובר?
- ב. אדם נוסף הקים את שמו של אדם שמת ושלא נותרו לו בנים, על הנחלה שהותיר המנוח. מיהו?

תשובה:

- א. בחטא עדת קרח
- ב. בעז

"וַתִּקְרַבְנָה בָּנוֹת צֶלְפַּחַד בֶּן-חֲפַר בֶּן-גִּלְעָד בֶּן-מְכִיר בֶּן-מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפַּחַת מְנַשֶּׁה בֶּן-יוֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מִחֲלָה נָעָה וְחִגְלָה וּמִלְכָּה וְתַרְצָה: וַתַּעֲמִדְנָה לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנֵי אֱלֹעָזָר הַכֹּהֵן וּלְפָנֵי הַנְּשִׂאִים וְכָל הָעֵדָה פָּתַח אֱהֵל מוֹעֵד לֵאמֹר: אָבִינוּ מֵת בְּמִדְבָּר וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנּוֹעֲדִים עַל ה' בְּעֵדַת קֶרַח כִּי בָחֲטָאוּ מֵת וּבָנִים לֹא הָיוּ לוֹ: לָמָּה יִגְרַע שֵׁם אָבִינוּ מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי אֵין לוֹ בֶּן תִּנָּה לָנוּ אַחֲזָה בְּתוֹךְ אַחֵי אָבִינוּ: וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי ה': " (במדבר כז, א-ה)

"וַיֹּאמֶר בְּעֵז לְזִקְנִים וְכָל הָעָם עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קִנִּיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאַלְיָמְלָךְ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לְכַלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נְעָמִי: וְגַם אֶת רוֹת הַמַּאֲבִיָּה אֲשֶׁת מַחְלוֹן קִנִּיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהַקִּים שֵׁם הַמֵּת עַל נַחְלָתוֹ וְלֹא יִכָּרֵת שֵׁם הַמֵּת מֵעַם אֲחִיו וּמִשְׁעַר מְקוֹמוֹ עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם: " (רות ד, ט-י)

סרטון שני: בנות צלפחד

שאלה 2:

בנות צלפחד חידשו מושג של בעלות נשית על נחלה. ישנה אישה נוספת שעמדה על בעלותה בנחלתה, ועתרה למלך לאחר שזו נגזלה ממנה.

- א. מיהי האישה שהתלוננה בפני המלך על גזלת נחלתה?
- ב. כיצד הפסידה האישה את הנחלה?

תשובה:

- א. השונמית/ האישה שאלישע החיה את בנה
- ב. עזבה את הארץ וגרה בארץ פלשתים בגלל הרעב

"וְאֵלִישַׁע דָּבַר אֶל הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הִחְיָה אֶת בְּנֵהּ לֵאמֹר קוּמִי וּלְכִי אִתִּי (אֵת) וּבִיתְךָ וְגוּרֵי בְּאֶשֶׁר תִּגּוּרִי כִּי קָרָא ה' לָרַעַב וְגַם בָּא אֶל הָאָרֶץ שְׁבַע שָׁנִים: וַתִּקַּם הָאִשָּׁה וַתַּעַשׂ כַּדְּבַר אִישׁ הָאֱלֹוֹקִים וַתֵּלֶךְ הִיא וּבֵיתָהּ וַתֵּגֵר בְּאָרֶץ פְּלִשְׁתִּים שְׁבַע שָׁנִים: וַיְהִי מִקְצֵה שְׁבַע שָׁנִים וַתָּשָׁב הָאִשָּׁה מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וַתֵּצֵא לְצִעֲקָה אֶל הַמֶּלֶךְ אֶל בֵּיתָהּ וְאֶל שְׂדֵה: וְהַמֶּלֶךְ מְדַבֵּר אֶל גִּחְזִי נַעַר אִישׁ הָאֱלֹוֹקִים לֵאמֹר סִפְרָה נָא לִּי אֵת כָּל הַגְּדֻלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֵלִישַׁע: וַיְהִי הוּא מְסַפֵּר לַמֶּלֶךְ אֵת אֲשֶׁר הִחְיָה אֵת הַמֵּת וְהֵנָּה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הִחְיָה אֵת בְּנֵהּ צִעֲקַת אֶל הַמֶּלֶךְ עַל בֵּיתָהּ וְעַל שְׂדֵה וַיֹּאמֶר גִּחְזִי אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ זֹאת הָאִשָּׁה וְזֶה בְּנֵהּ אֲשֶׁר הִחְיָה אֵלִישַׁע: וַיִּשְׂאֵל הַמֶּלֶךְ לָאִשָּׁה וַתִּסְפֹּר לוֹ וַיִּתֵּן לָהּ הַמֶּלֶךְ סָרִיס אֶחָד לֵאמֹר הָשִׁיב אֵת כָּל אֲשֶׁר לָהּ וְאֵת כָּל תְּבוּאוֹת הַשְּׂדֵה מִיּוֹם עָזְבָה אֵת הָאָרֶץ וְעַד עֵתָה: " (מלכים ב ח, א-ו)

סרטון שני: בנות צלפחד

שאלה 3:

אחד המשלים שבו משתמשים הנביאים כדי לתאר את הגלות הוא המשל לאדם שעוזב את נחלתו ומפקירה: "עזבתי את ביתי נטשתי את נחלתי".

- א. הנביא ישעיהו במשל על מצב העם אומר "פרץ גדרו והיה למרמס". מה ננטש במשל שנושא הנביא?
- ב. על פי ירמיהו, ה' מעניש ומגלה גם את השכנים שפוגעים בנחלתו - "כה אמר ה' על כל שכני הרעים [...] הנני נתשם מעל אדמתם". מהו התנאי לכך שישובו לנחלתם?

תשובה:

- א. כרם (שימו לב שהשאלה היא על המשל ולא על הנמשל)
- ב. שילמדו את דרך עם ישראל/ שיישבעו בשם ה' (אחת האפשרויות תיחשב תשובה מלאה)

"אשירה נא לידידי שירת דודי לכרמו כרם הנה לידידי בקרן בן שמן: ויעזקהו ויסקלהו ויטעהו שרק ויבן מגדל בתוכו וגם יקב חצב בו ויקו לעשות ענבים ויעש באשם: ועתה יושב ירושלים ואיש יהודה שפטו נא ביני ובין כרמי: מה לעשות עוד לכרמי ולא עשיתי בו מדוע קויתי לעשות ענבים ויעש באשם: ועתה אודיעה נא אתכם את אשר אני עשה לכרמי הסר משופתו והיה לבער פרץ גדרו והיה למרמס: ואשיתהו בתה לא יזמר ולא יעדר ועלה שמיר ושית ועל העבים אצוה מהמטיר עליו מטר: כי כרם ה' צבאות בית ישראל ואיש יהודה נטע שעשועיו ויקו למשפט והנה משפח לצדקה והנה צעקה:" (ישעיהו ה, א-ז)

"כה אמר ה' על כל שכני הרעים הנגעים בנחלה אשר הנחלתי את עמי את ישראל הנני נתשם מעל אדמתם ואת בית יהודה אתוש מתוכם: והיה אחרי נתשי אותם אשוב ורחמתים והשבתיים איש לנחלתו ואיש לארצו: והיה אם למד ולמדו את דרכי עמי להשבע בשמי חי ה' כאשר למדו את עמי להשבע בבצל ונבנו בתוך עמי: ואם לא ישמעו ונתשתי את הגוי ההוא נתוש ואבד נאם ה':" (ירמיהו יב, יד-ז)

סרטון שלישי: משה

שאלה 1:

חיייו של משה היו חיים מלאים בנסים ובהשגחה אלוהית. לא בכדי הוא נקרא בסוף ימיו "איש האלוהים".

- א. בסוף ימיו מתואר מצבו הבריאותי של משה, שלמרות היותו בן 120 שנה נשאר תקין. אילו סממנים של זקנה פסחו על משה?
- ב. למרות שמקום קבורתו של משה לא נודע עד היום, הכתוב מציין את האזור שבו נקבר. מהו?

תשובה:

- א. לא כְּהִתָּה עֵינֹו (לא התעוור) וְלֹא נָס לַחָה (לא איבד את טעמו). (אחת האפשרויות לתקבל כתשובה מלאה)
- ב. הַגִּי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוֹל בֵּית פְּעוֹר (גם 'ארץ מואב' לתקבל כתשובה)

” וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּגִי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוֹל בֵּית פְּעוֹר וְלֹא-יָדַע אִישׁ אֶת-קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה : וּמִנְשָׁה בֶן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בָּמָתוֹ לֹא כְּהִתָּה עֵינֹו וְלֹא נָס לַחָה : ”
(דברים לד, ו-ז)

סרטון שלישי: משה

שאלה 2:

הנהגת עם קשה עורף במדבר אינה פשוטה, ומשה מנסה לשלב בין ויתור ודאגה לעם להנהגה עיקשת ובלתי מתפשרת. באחת התלונות של העם, נשבר משה ואומר: "לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה".

- א. מה הייתה בקשת העם באותו סיפור?
- ב. מה הייתה טענתו של משה על בקשה זו?

תשובה:

- א. העם ביקש לאכול בשר
- ב. שאין לו בשר לתת לכל העם (יתקבל גם: "שהוא לא הוליד את העם הזה")

"וְהָאֶסְפָּסֹף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאוּוּ תֹאָוֶה וַיֵּשְׁבוּ וַיִּבְכוּ גַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִי יֶאֱכַלְנוּ בָּשָׂר: " (במדבר יא, ד)

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵל ה' לָמָּה הִרְעִיתָ לְעַבְדְּךָ וְלָמָּה לֹא מָצִיתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְשׁוּם אֶת מִשָּׂא כָּל הָעָם הַזֶּה עָלַי: הָאֲנֹכִי הִרִיתִי אֶת כָּל הָעָם הַזֶּה אִם אֲנֹכִי יִלְדְּתִיהוּ כִּי תֹאמַר אֵלַי שְׂאֵהוּ בְּחִיקְךָ כְּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֱמֹן אֶת הַיֶּנֶק עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּיו: מֵאֵין לִי בָּשָׂר לְתֵת לְכָל הָעָם הַזֶּה כִּי יִבְכוּ עָלַי לֵאמֹר תִּנָּה לָנוּ בָּשָׂר וְנֹאכְלָה: לֹא אוֹכֵל אֲנֹכִי לְבַדִּי לְשֹׂאת אֶת כָּל-הָעָם הַזֶּה כִּי כָבֵד מִמֶּנִּי: " (במדבר יא, יא-יד)

סרטון שלישי: משה

שאלה 3:

לקראת הכניסה לארץ מצווה משה את בני ישראל על כתיבת התורה וקריאתה.

- א. היכן הצטוו ישראל להניח את האבנים הגדולות עליהן כתבו "את-כל-דברי התורה הזאת"?
- ב. משה נותן את ספר התורה לכוהנים ומצווה עליהם לקרוא בו בפני העם בזמן מסוים. מהו זמן זה?

תשובה:

- א. בהר עיבל
- ב. מקץ שבע שנים (במועד שנת השמיטה) בחג הסוכות

"וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-הָעָם לְאמֹר שָׁמֹר אֶת-כָּל-הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם: וְהָיָה בַיּוֹם אֲשֶׁר תַּעֲבְרוּ אֶת-הַיַּרְדֵּן אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-ה' אֱלֹהֵיךָ נֹתֵן לְךָ וְהִקְמַת לְךָ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וְשִׁדְּתָה אֹתָם בְּשִׁיד: וְכָתַבְתָּ עָלֵיהֶן אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעֵבֶרֶךָ לְמַעַן אֲשֶׁר תָּבֹא אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-ה' אֱלֹהֵיךָ נֹתֵן לְךָ אֶרֶץ זָבַת חָלֶב וְדָבֶשׁ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֱלֹהֵי-אַבְרָהָם לְךָ: וְהָיָה בְּעֵבֶרְכֶם אֶת-הַיַּרְדֵּן תִּקְיִמוּ אֶת-הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּהָר עֵיבֶל וְשִׁדְּתָה אֹתָם בְּשִׁיד. " (דברים כז, א-ד)

"וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנֹּשְׂאִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית ה' וְאֵל כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֹתָם לְאמֹר מְקַץ שִׁבְעַת שָׁנִים בְּמַעַד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסֻּכּוֹת: בְּבֹא כָל יִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת אֶת פָּנָי ה' אֱלֹהֵיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַזְנֵיהֶם: " (דברים לא, ט-יא)

סרטון רביעי: דבורה

שאלה 1:

דבורה היא השופטת היחידה המוזכרת בספר שופטים. לבד מהיותה שופטת, הייתה גם משוררת ונביאה והנהיגה את עם ישראל בתקופה הקשה שבה היו משועבדים ליבין מלך כנען.

- א. דבורה קוראת לברק בן אבינעם שינהיג את המלחמה נגד יבין. מהיכן הגיע ברק?
- ב. במשך כמה שנים לחץ יבין את ישראל?

תשובה:

- א. מקדש נפתלי
- ב. במשך 20 שנה

"וַיִּסְפוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי ה' וְאֶהוּד מֵת: וַיִּמְכְּרוּם ה' בְּיַד יַבִּין מֶלֶךְ כְּנָעַן אֲשֶׁר מֶלֶךְ בְּחָצוֹר וְשָׂר צָבָאוּ סִיסְרָא וְהוּא יוֹשֵׁב בְּחַרְשֵׁת הַגּוֹיִם: וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' כִּי תִשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב בָּרָזָל לוֹ וְהוּא לָחָץ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחִזְקָה עֲשָׂרִים שָׁנָה: וַדְּבֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֲשֶׁת לַפִּידוֹת הִיא שִׁפְטָה אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵת הַהִיא: וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תְּמָר דְּבֹרָה בֵּין הַרְמָה וּבֵין בֵּית אֵל בְּהַר אֶפְרַיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפָּט: וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרַק בֶּן אֲבִינֵעַם מִקֵּדֶשׁ נַפְתָּלִי וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹא צָוָה ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵךְ וּמַשְׁכֵּת בְּהַר תְּבוֹר וְלִקְחֹת עִמָּךְ עֲשָׂרַת אֲלָפִים אִישׁ מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבֻלוֹן: " (שופטים ד, א-ו)

סרטון רביעי: דבורה

שאלה 2:

בשירתה מתארת דבורה את הניצחון המופתי על צבא יבין ומוסיפה דברי שבח וביקורת על המסייעים בקרב ועל המשתמטים ממנו, בהתאמה.

- א. על פי שירת דבורה, אילו כוחות טבע סייעו לישראל בקרב?
- ב. מלאך ה' מקלל מקום מסוים על שלא באו לעזרת ה' בקרב. מה שם המקום?

תשובה:

- א. נחל קדומים/ נחל קישון, והכוכבים (אחת האפשרויות תיחשב תשובה מלאה)
- ב. מרוז

”מִן שָׁמַיִם נִלְחַמוּ הַכּוֹכָבִים מִמְּסֻלוֹתָם נִלְחַמוּ עִם סִיסְרָא : נַחַל קִישׁוֹן גָּרַפָּם נַחַל קְדוּמִים נַחַל קִישׁוֹן תִּדְרֹכֵי נַפְשֵׁי עוֹז : אֲזַ הִלְמוּ עֲקֵבֵי סוּס מִדְּהָרוֹת דְּהָרוֹת אַבְיָרָיו : אֲרוּ מְרוֹז אָמַר מְלֹאֲךָ ה' אֲרוּ אֲרוּר יִשְׁבִּיחַ כִּי לֹא בָאוּ לְעֶזְרַת ה' לְעֶזְרַת ה' בְּגִבּוֹרִים :” (שופטים ה, כ-כג)

סרטון רביעי: דבורה

שאלה 3:

דבורה איננה הנביאה המזמרת היחידה בתנ"ך. גם על מרים הנביאה, אחותו של משה, מסופר כי אמרה שירה לאחר חציית ים סוף.

- א. בניגוד להרבה נשים אחרות, מסופר בתורה על מקום מיתתה וקבורתה של מרים. היכן הוא היה?
- ב. מיד לאחר מותה מתלוננים בני ישראל: "ולמה הבאתם את-קהל ה' אל-המדבר הזה למות שם". מה הייתה תגובת משה ואהרן?

תשובה:

- א. בקדש (יתקבל גם: "מדבר צין")
- ב. נפלו על פניהם בפתח אוהל מועד

"ויבאו בני-ישראל כל-העדה מדבר-צן בחדש הראשון וישב העם בקדש ותמת שם מרים ותקבר שם. ולא-היה מים לעדה ויקהלו על-משה ועל-אהרן: וירב העם עם-משה ויאמרו לאמר ולו גוענו בגוע אחינו לפני ה' ולמה הבאתם את-קהל ה' אל-המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו: ולמה העליתנו ממצרים להביא אתנו אל-המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון ומים אין לשותות: ויבא משה ואהרן מפני הקהל אל-פתח אוהל מועד ויפלו על-פניהם וירא כבוד-ה' אליהם: " (במדבר כ, א-ו)

סרטון חמישי: יהושע

שאלה 1:

כבר במדבר אנו פוגשים את יהושע כמקורב למנהיג העם, משה. כאשר משה שומע מפי הנער על שני האנשים שהתנבאו במחנה שלא כראוי, נמצא שם יהושע לומר את דעתו.

- א. מהם שמות שני האנשים שעליהם סיפר הנער?
- ב. מה העונש שאותו הציע יהושע לתת להם?

תשובה:

- א. אלדד ומידד
- ב. לכלוא אותם

”וַיִּשְׁאַרוּ שְׁנֵי אַנְשִׁים בְּמַחֲנֵה שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מִידָד וַתִּנַּח עֲלֵהֶם הַרוּחַ וְהֵמָּה בְּכַתְּבִים וְלֹא יָצְאוּ הָאֵהָלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בְּמַחֲנֵה: וַיִּרְץ הַנֶּעֱר וַיִּגֵּד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֶלְדָּד וּמִידָד מִתְנַבְּאִים בְּמַחֲנֵה: וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נוּן מִשָּׂרְתַּת מֹשֶׁה מִבְּחָרְיוֹ וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי מֹשֶׁה כֹּלָּאִם: ” (במדבר יא, כו-כח)

סרטון חמישי: יהושע

שאלה 2:

לאחר הניסיון הראשון להילחם בעי, שהסתיים בכישלון, מורה ה' ליהושע לנהל את המלחמה באופן מחושב וטקטי, ולא לסמוך על נסים.

- א. יהושע הציב מארב מאחורי העיר כדי ללכוד אותה לאחר שכל אנשיה יצאו ממנה בשביל לרדוף אחרי ישראל. מה היה הסימן לאורב להתחיל לתקוף?
- ב. המהלך הצליח, וניצחון ישראל על העי היה גדול. כמה אנשים הכו ישראל בעי?

תשובה:

- א. יהושע הרים את הכידון והטה אותו לכיוון העיר
- ב. 12,000

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל יְהוֹשֻׁעַ נְטֵה בַּפִּידוֹן אֲשֶׁר בְּיָדְךָ אֶל הָעִי כִּי בְיָדְךָ אֶתְנַנֶּה וַיֵּט יְהוֹשֻׁעַ בַּפִּידוֹן אֲשֶׁר בְּיָדוֹ אֶל הָעִיר: וְהָאֹרֶב קָם מֵהָרָה מִמְּקוֹמוֹ וַיְרוּצוּ כְּנִטוֹת יָדוֹ וַיָּבֵאוּ הָעִיר וַיִּלְכְּדוּהָ וַיִּמְהָרוּ וַיִּצִיטוּ אֶת הָעִיר בְּאֵשׁ: וַיִּפְּנוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אַחֲרֵיהֶם וַיָּרֶאוּ וְהָיָה עֲלֵה עֵשֶׂן הָעִיר הַשְּׂמִימָה וְלֹא הָיָה בָהֶם יָדַיִם לָנוּס וְהָיָה וְהָעָם הִנָּס הַמְדָּבָר נֶהֱפֵךְ אֶל הָרוּדֶף: וַיְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי לֹכַד הָאֹרֶב אֶת הָעִיר וְכִי עָלָה עֲשֶׂן הָעִיר וַיָּשִׁבוּ וַיִּכּוּ אֶת אַנְשֵׁי הָעִי: וְאַלֶּה יָצְאוּ מִן הָעִיר לִקְרֹאתָם וַיְהִיו לְיִשְׂרָאֵל בַּתְּנֹף אֶלֶּה מָזָה וְאַלֶּה מָזָה וַיִּכּוּ אוֹתָם עַד בִּלְתֵּי הַשָּׂאִיר לוֹ שָׂרִיד וּפְלִיט: וְאֵת מֶלֶךְ הָעִי תִּפְּשׂוּ חַי וְיָקִרְבוּ אֹתוֹ אֶל יְהוֹשֻׁעַ: וַיְהִי כְּכַלּוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַרְגֹת אֶת כָּל יֹשְׁבֵי הָעִי בַשָּׂדֶה בַּמְדָּבָר אֲשֶׁר רָדְפוּם בּוֹ וַיִּפְּלוּ כָּלָם לְפִי חֶרֶב עַד תִּמָּם וַיָּשִׁבוּ כָּל יִשְׂרָאֵל הָעִי וַיִּכּוּ אֹתָהּ לְפִי חֶרֶב: וַיְהִי כָּל הַנְּפִלִים בַּיּוֹם הַהוּא מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה שְׁנַיִם עָשָׂר אֶלְפֵי כָּל אַנְשֵׁי הָעִי: " (יהושע ח, יח-כה)

סרטון חמישי: יהושע

שאלה 3:

לקראת סוף חייו ערך יהושע מעמד ברית מחודש בין ישראל לה'. במהלך המעמד הזכיר יהושע את כל תולדות ישראל ואת חסדי ה' עמם.

- א. היכן התרחש מעמד זה?
- ב. יהושע לקח אבן גדולה שתהיה עדה לברית. היכן הציב את האבן?

תשובה:

- א. בשכם
- ב. תחת האלה אשר במקדש ה'

”וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית לְעַם בְּיּוֹם הַהוּא וַיֵּשֶׁם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט בְּשֵׁכֶם : וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר תּוֹרַת אֱלֹוִקִים וַיִּקַּח אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיִּקְיֶמָהּ שָׁם תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר בְּמִקְדָּשׁ ה' :” (יהושע כד, כה-כו)

סרטון שישי: שמואל

שאלה 1:

סיפור לידתו של שמואל והקדשתו לעבודת ה' במשכן בידי אמו בא ללמד שה' היה מעורב בלידתו ולהראות שתפקידו ניתן לו טרם נולד.

- א. מה נהג שמואל ללבוש כאשר שירת את פני ה' בתור ילד?
- ב. עלי מברך את אלקנה שחנה תלד עוד ילדים. כמה ילדים נוספים נולדו לה?

תשובה:

- א. אפוד בד (יתקבל גם: "מעיל קטן")
- ב. חמישה - שלושה בנים ושתי בנות

”וּשְׁמוּאֵל מִשָּׁרַת אֶת פְּנֵי ה' נֶעַר חָגוּר אֶפֻּד בָּד : וּמַעִיל קֶטָן תַּעֲשֶׂה לוֹ אִמּוֹ וְהַעֲלִתָּהּ לוֹ מִיָּמִים יְמִימָה בְּעֹלֹתָהּ אֶת אִשָּׁה לְזִבְחַת אֶת זֶבַח הַיָּמִים : וַיְבָרֶךְ עָלֶיךָ אֶת אֱלֹקֵינוּ וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְאָמַר יְשׁוּעָה לָּךְ זָרַע מִן הָאִשָּׁה הַזֹּאת תַּחַת הַשָּׂאֵלָה אֲשֶׁר שָׂאֵל לָהּ וְהָלַכְנוּ לְמִקְוָמוֹ : כִּי פָקַד ה' אֶת חַנָּה וַתִּהְיֶה וַתִּלְדֵּךְ שְׁלֹשָׁה בָּנִים וּשְׁתֵּי בָנוֹת וַיִּגְדַּל הַנֶּעַר שְׁמוּאֵל עִם ה' :” (שמואל א ב, יח-כא)

סרטון שישי: שמואל

שאלה 2:

שמואל קישר בין עבודת ה' למצבו הביטחוני של העם. במעמד כללי הוא גרם לעם לעזוב את הבעלים ולכרות מחדש ברית עם ה', ומיד לאחר מעמד זה נחלו ישראל ניצחון משמעותי על פלשתים.

- א. היכן התרחש המעמד?
- ב. מה עשה שמואל לציין הניצחון?

תשובה:

- א. במצפה
- ב. הקים אבן בשדה הקרב וקרא לה אבן העזר (גם חצי מהתשובה יתקבל)

”וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים כִּי הִתְקַבְּצוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַמְצַפְתָּה וַיַּעֲלוּ סַרְנֵי פְּלִשְׁתִּים אֶל יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּרְאוּ מִפְּנֵי פְּלִשְׁתִּים: וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵל שְׂמוּאֵל אֵל תַּחֲרֹשׁ מִמֶּנּוּ מִזְעַק אֵל ה' אֱלֹהֵינוּ וַיִּשְׁעֲנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים: וַיִּקַּח שְׂמוּאֵל טָלָה חֶלֶב אֶחָד וַיַּעֲלֶה (וַיַּעֲלֶה) עֹלָה כָּלִיל לַה' וַיִּזְעַק שְׂמוּאֵל אֵל ה' בְּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֶהוּ ה': וַיְהִי שְׂמוּאֵל מְעֹלָה הָעֹלָה וּפְלִשְׁתִּים נִגְשׂוּ לְמַלְחָמָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּרְעֹם ה' בְּקוֹל גָּדוֹל בַּיּוֹם הַהוּא עַל פְּלִשְׁתִּים וַיַּהֲרֹם וַיִּנְגַּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן הַמְצַפָּה וַיִּרְדְּפוּ אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיִּכּוּם עַד מַתַּחַת לְבַיִת כָּר: וַיִּקַּח שְׂמוּאֵל אֶבֶן אַחַת וַיִּשֶׂם בֵּין הַמְצַפָּה וּבֵין הַשָּׁן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמָהּ אֶבֶן הָעֶזֶר וַיֹּאמֶר עַד הַנָּה עֶזְרָנוּ ה':” (שמואל א ז, ז-יב)

סרטון שישי: שמואל

שאלה 3:

שמואל משח שני אנשים למלוכה, את שאול ואת דוד, ונדרש להתמודד עם המתיחות ביניהם.

- א. כאשר שמואל הולך לבית לחם למשוח את דוד, הוא חושש מתגובתו של שאול. ה' מורה לשמואל להסתיר את כוונתו האמתית. כיצד על שמואל לעשות זאת?
- ב. כאשר דוד נמלט מפני שאול הוא בורח אל שמואל לרמה. היכן ישבו שניהם יחדיו לאחר מפגש זה?

תשובה:

- א. לומר שהוא הולך להקריב שם זבח
- ב. בְּנֵיֹת

”וַיֹּאמֶר ה' אֶל שְׁמוּאֵל עַד מָתִי אֶתְּהָ מִתְאַבֵּל אֶל שְׁאוּל וְאַנִּי מְאַסְתִּיו מִמֶּלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל מִלֵּא קִרְנֶךָ שָׁמֹן וְלֶךָ אֲשַׁלְּחֶךָ אֶל יֹשֵׁי בֵּית הַלְּחָמִי כִּי רָאִיתִי בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שְׁאוּל וְהִרְגָנִי וַיֹּאמֶר ה' עֲגַלְתָּ בָּקָר תִּקַּח בְּיָדְךָ וְאָמַרְתָּ לְזֹבֵחַ לַה' בְּאֵתִי: וְקִרְאתָ לְיֹשֵׁי בְּזֹבֵחַ וְאָנֹכִי אוֹדִיעֶךָ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וּמְשַׁחְתָּ לִּי אֶת אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ:” (שמואל א טז, א-ג)

”וַיְדוּד בָּרַח וַיִּמְלֹט וַיָּבֵא אֶל שְׁמוּאֵל הַרְמָתָה וַיִּגְדַּל לוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ שְׁאוּל וַיִּלְךָ הוּא וּשְׁמוּאֵל וַיֵּשְׁבוּ בְנוֹת בְּנֵיֹת:” (שמואל א יט, יח)

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

השלב השני

משחק מחשב

על מנהיגים בתנ"ך

בכל קטגוריה 4 שאלות. יש לענות על כל השאלות בתוך 60 שניות.
כל תשובה נכונה תזכה את הנבחן ב-5 נקודות.
תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו את הנבחן/ת ב-20 נקודות.

1. אליהו

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	לאיזה נחל שלח ה' את אליהו בתחילת הבצורת?	פְּרִית	מלכים א יז, ג
2	על פי דברי ה' לאליהו, כמה אנשים בישראל לא עבדו לבעל?	7,000	מלכים א יט, יח
3	מה הלכו עובדיה ואחאב לחפש בארץ?	חציר (יתקבל גם: אוכל לסוס ולפרד)	מלכים א יח, ה
4	כמה אנשים נשלחו לחפש את אליהו אחרי עלותו השמימה?	50	מלכים ב ב, יז

2. יעקב

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	כיצד קרא יעקב למקום שבו נאבק איש עמו?	פְּנוּאֵל	בראשית לב, לא
2	תחת איזה עץ טמן יעקב את אלוהי הנכר של ביתו?	תחת האלה (אשר עם שכם)	בראשית לה, ד
3	במשך כמה זמן בָּכוּ מִצְרַיִם את יעקב לאחר מותו?	70 יום	בראשית נ, ג
4	כמה תיישים שלח יעקב לעשו?	20	בראשית לב, טו

3. יהודה

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מי הייתה אשתו של יהודה?	בת שׁוּעַ	בראשית לח, ב
2	להיכן עלה יהודה לגזוז את צאנו?	תמנה (תמנתה)	בראשית לח, יב
3	מה שם בנו השני של פרץ בן יהודה, לבד מחצרון?	חַמּוּל	בראשית מו, יב
4	כמה אתונות נושאות מזון נשלחו עם האחים כדי להביא את יעקב אביהם למצרים?	עשר	בראשית מה, כג

4. גדעון

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	היכן מצא המלאך את גדעון חובט חטים?	בגת	שופטים ו, יא
3	מה היה שם בנו הבכור של גדעון?	יֵתֶר	שופטים ח, כ
2	כמה אנשים עזבו לאחר הקריאה "מִי יֵרָא וְחָרַד יֵשֶׁב וְיִצְפֹּר מִהָרַגְלָעַד"?	22,000	שופטים ז, ג
4	היכן הרגו זבח וצלמנע את אחי גדעון?	תבור	שופטים ח, יח

5. יונתן בן שאול

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מה היה שם בנו הפיסח של יונתן?	מְפִיבְשֵׁת	שמואל ב ד, ד
2	היכן ישב נציב הפלשתים שהכה יונתן?	גבע	שמואל א יג, ג
3	כמה אנשים הכו יונתן ונושא כליו במִקְמָשׁ במכה הראשונה?	כ-20 איש (כְּבַחְצֵי מַעֲנָה צָמַד שָׂדֵה)	שמואל א יד, יד
4	כמה חצים הציע יונתן לירות כאות בשביל דוד?	שלושה	שמואל א כ, כ

6. רחבעם

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מה שמו של המלך הנכרי שעלה על ירושלים בימי רחבעם?	שִׁישַׁק	מלכים א יד, כה
2	בן כמה היה רחבעם כשמלך?	41	מלכים א יד, כא
3	כמה אנשים גייס רחבעם למלחמה בירבעם ובישראל?	180,000	מלכים א יב, כא
4	מה היה שם אמו של רחבעם?	נעמה העמונית	מלכים א יד, כא

7. יהוא

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מי הצטרף אל יהוא במסעו להשמדת הבעל ובית אחאב?	יהונדב בן רִכָּב	מלכים ב י, טו
2	כמה אנשים שחט יהוא אל בור בית עקד?	42	מלכים ב י, יד
3	איך קראו לשלישו של יהוא?	בְּדָקֵר	מלכים ב ט, כה
4	כמה שנים מלך יהוא?	28	מלכים ב י, לו

8. אהרן

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	אילו פרות הוציא מטהו של אהרן?	שקדים	במדבר יז, כג
2	בן כמה היה אהרן בבואו עם משה לפני פרעה?	83	שמות ז, ז
3	מי הייתה אשתו של אהרן?	אלישבע בת עמינדב (אחות נחשון)	שמות ו, כג
4	באיזה כלי שם אהרן מן למשמרת?	צנצנת	שמות טז, לג

9. חזקיהו

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	באיזו שפה דיבר רב־שָׁקָה לאנשי חזקיהו?	יהודית	מלכים ב יח, כח
2	מה היה שמו של מלך בבל ששלח ספרים ומנחה לחזקיהו?	נְבֻזַדְנֶטְשַׁרְמִיִּן (מראדך/ בְּלָאֲדָן בֶּן בְּלָאֲדָן)	מלכים ב כ, יב
3	כמה שנים הוסיף ה' על חיי חזקיהו לאחר המחלה?	15	מלכים ב כ, ו
4	כמה כיכרות זהב שלח חזקיהו למלך אשור?	30	מלכים ב יח, יד

10. יונה

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	עליו אמר יונה בתפילתו "חבוש לראשי"	סוף	יונה ב, ו
2	בימי איזה מלך התקיימה נבואה אחרת של יונה?	ירבעם בן יואש	מלכים ב יד, כג-כה
3	על פי ספר מלכים, מאיזה מקום ישוב הגיע יונה?	גת החפר	מלכים ב יד, כה
4	כמה אנשים יש בנינווה על פי דברי ה'?	(הרבה מ) שתיים עשרה רב	יונה ד, יא

11. כלב

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	בן כמה היה כלב כשנשלח עם המרגלים?	40	יהושע יד, ז
3	מה היה שמו של האדם הגדול בענקים שישב בחברון?	ארבע	יהושע יד, טו
2	כמה שנים לפני צֵעַן מצרים נבנתה חברון, עירו של כלב?	שבע שנים	במדבר יג, כב
4	איזה עם יושב על הים לפי דברי המרגלים?	הכנעני	במדבר יג, כט

12. יואב

מספר	שאלה	תשובה	מקור
1	מיהו אחיו של יואב שנהרג על ידי אבנר?	עשהאל	שמואל ב, כג
2	מי הרג את יואב?	בניהו בן יהוידע	מלכים א ב, לד
3	באיזו עיר השיג יואב את שֶׁבַע בֶּן בְּכָרִי?	אֶבְלָה בֵּית הַמַּעֲכָה	שמואל ב, כ, טו
4	מה היה נותן יואב לאיש לו הרג את אבשלום?	עשרה כסף וחגורה אחת	שמואל ב, יח, יא

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

השלב השלישי

שלב השאלה הזוהה

שאלות בנושא מנהיגים חברתיים- צדק, שוויון וכלכלה

בחלק זה יישאלו המתמודדים שבע שאלות זהות בכתב. המתמודדים יכתבו את תשובתם על לוח מחיק, ויציגו אותה לשופטים. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. תשובות נכונות על כל השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-14 נקודות. הגבלת זמן: למתמודדים יהיו לכל היותר 60 שניות להשיב על השאלה.

1. אבשלום גנב את לב העם שעלה לירושלים למשפט.
מה היה עושה אבשלום כאשר ניגש איש להשתחוות לו?

תשובה: מחזיק אותו ונושק לו (גם חצי מהתשובה יתקבל)
וְהָיָה בְּקֶרֶב אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ וְשָׁלַח אֶת יָדוֹ וְהִחֲזִיק לוֹ וְנָשַׁק לוֹ: (שמואל ב טו, ה)

2. דוד היה מי שקבע את החלוקה השווה בשלל בין חיילי העורף ללוחמים בחזית. או בלשונו: "כְּחֶלֶק הַיָּרֵד בְּמִלְחָמָה וְכֶחֶלֶק הַיֹּשֵׁב עַל הַפְּלִים יִחְדְּוּ יַחְלִקוּ".
באיזה נחל התעכבו החלק היושב על הכלים במקרה המדובר?

תשובה: נחל הבשור
וַיָּבֹא דָוִד אֶל מְאֵתִים הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּגְרוּ מִלֶּכֶת אַחֲרֵי דָוִד וַיֵּשִׁיבֵם בְּנַחַל הַבְּשׂוֹר [...] : (שמואל א ל, כא)

3. בימי שלמה המצב הכלכלי בממלכה היה כה טוב עד כי "כֶּסֶף לֹא נִחְשָׁב בְּיַמֵּי שְׁלֹמֹה לְמֵאוֹמָה".
מה היה מחירה של מרכבה שיובאה ממצרים?

תשובה: 600 כסף
וַתֵּעַל וַתֵּצֵא מִרְכָּבָה מִמִּצְרַיִם בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְסוֹס בְּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה [...] : (מלכים א י, כט)

4. קָרַח, ועמו 250 אנשים, דרשו שוויון הזדמנויות בעבודת המשכן. מבחן הבערת הקטורת גילה שהם ביקשו לעצמם תפקיד לא להם, ונשרפו באש.
מה עשו מהמחנות של מקטירי הקטורת?

תשובה: ציפוי למזבח
וַיִּקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת מַחְתֹּת הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ הַשָּׂרָפִים וַיִּרְקְעוּם צְפוּי לְמִזְבֵּחַ: (במדבר יז, ט)

5. משה, מנהיג ישראל במדבר, התחיל את דרכו כשומר צדק, והיה מי שמתח על כך ביקורת: "מִי שָׁמַךְ לְאִישׁ שֶׁר וְשִׁפֹּט עָלֵינוּ?!"
על מי עוד נמתחה ביקורת על שביקש להיות שופט במקום שהיה זר בו?

תשובה: לוט
וַיֹּאמְרוּ גַם הַלְּאֵה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עֵתָה נֵרַע לָךְ מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מֵאֵד וַיִּגְשׂוּ לְשִׁבְרֵי הַדָּלָת: (בראשית יט, ט)

6. לאחר מאורע "פילגש בגבעה" פרצה מלחמת אחים בין כל ישראל לשבט בנימין, לאחר שהאחרונים סירבו לקיים דין צדק באנשיהם. כמה אנשי חיל גבתה מלחמת צדק זו משבט בנימין?

תשובה: 25,000 או 25,100 איש

וַיִּגַף ה' אֶת בְּנֵימִן לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁחִיתוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבְנֵימִן בַּיּוֹם הַהוּא עֶשְׂרִים וְחַמְשָׁה אֲלָף וּמֵאָה אִישׁ כָּל אֵלֶּה שְׁלֹף חָרֵב: (שופטים כ, לה)
וַיְהִי כָּל הַנִּפְלִים מִבְּנֵימִן עֶשְׂרִים וְחַמְשָׁה אֲלָף אִישׁ שְׁלֹף חָרֵב בַּיּוֹם הַהוּא אֶת כָּל אֵלֶּה אֲנָשֵׁי חָיִל: (שופטים כ, מז)

7. חוק שירות הביטחון קובע כי על כל אזרח חלה חובה להתגייס לשירות המדינה, לצבא או לשירות הלאומי. במלחמתנו הראשונה כמלך, נגד בני עמון, עורך שאול גיוס חובה בקרב כל העם. כמה חיילים בסך הכול הצליח שאול לגייס למלחמה זו?

תשובה: 330,000

וַיִּפְקְדֵם בְּבָזֶק וַיְהִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֲלָף וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים אֲלָף: (שמואל א יא, ח)

שאלות נוספות (למקרה של שוויון)

8. הנביא ישעיהו קובל על חוסר הצדק החברתי ברחובות ירושלים ועל מערכת המשפט המושחתת: "שְׂרִיף סוֹרְרִים וְחֹבְרֵי גְנָבִים..." על פי הנביא, כיצד תיקרא ירושלים לאחר שמצב זה יתוקן?

תשובה: עיר הצדק, קריה נאמנה (תשובה אחת מספיקה)
וְאִשְׁיבָה שְׁפֹטֶיךָ כְּבָרָאשָׁנָה וַיַּעֲצִיךָ כְּבִתְחִלָּה אַחֲרֵי כֵן יִקְרָא לָךְ עִיר הַצֶּדֶק קְרִיָּה נְאֻמְנָה: (ישעיהו א, כו)

9. כאשר העם מבקשים משמואל להמליך עליהם מלך, הוא מבהיר להם את זכויותיו היתרות של המלך העלולות לפגוע בזכויות החופש של העם. איזה תפקיד ימלאו בנות העם על פי משפט המלך?

תשובה: רקחות או טבחות או אופות (תשובה אחת תזכה בניקוד מלא)
וְאֶת בְּנוֹתֵיכֶם יִקַּח לְרִקְחוֹת וּלְטַבְּחוֹת וּלְאֹפּוֹת: (שמואל א ח, יג)

10. כאשר זמרי מורד באלה בן בעשא, העם אינו מקבל עליו את מרותו וממליך במקומו את עמרי, שר הצבא. זמרי מודח ונהרג לאחר שמלך שבעה ימים בלבד. מה היה תפקידו של זמרי לפני שמרד?

תשובה: שר מחצית הרכב

וַיִּקְשֶׁר עָלָיו עֲבָדוֹ זְמָרִי שֶׁר מִחֻצֵּי הָרֶכֶב וְהוּא בְּתַרְצָה שְׁתֵּה שְׁכֹר בֵּית אֲרָצָא אֲשֶׁר עַל הַבַּיִת בְּתַרְצָה: (מלכים א טז, ט)

11. שלמה המלך דאג למערכת כלכלית מסודרת בממלכה שנוהלה על ידי נציבים. מיהו הנציב שמונה בבנימין?

תשובה: שמעי בן אלא
שמעי בן אלא בבנימן: (מלכים א ד, יח)

12. גם במצרים הנהיג יוסף סדר כלכלי חדש שבמסגרתו נתנו החקלאים אחוז מסוים מתבואתם לפרעה. מה החלק שניתן?

תשובה: חמישית
ויאמר יוסף אל העם הן קניתי אתכם היום ואת אדמתכם לפרעה הא לכם זרע וזרעתם את האדמה: והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידת יהיה לכם לזרע השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם: (בראשית מז, כג-כד)